

Hồ Điệp Rụng Hoa, Thui Nụ

Tháng trước, nhân ngày sinh nhật, một chị bạn thân từ hồi còn ở Trung học bên quê nhà tặng cho tôi một cây lan Hồ điệp. Cây lan này có 2 cành bông khoảng 15 chiếc và những chiếc lá to xanh bóng. Bạn tôi dặn chỉ cần mỗi tuần tưới nước một lần là đủ và không cần phân bón gì hết.

Để cây lan ở gần bếp để mỗi khi ra vào hay nấu ăn, tôi có thể ngắm nhìn những bông hoa xinh đẹp. Theo lời dặn, mỗi tuần tôi cho cây lan một ly nước nhỏ. Một hôm vào tiệm phở gà, tôi thấy người ta bỏ mấy cục nước đá dưới gốc. Hỏi thăm họ cho biết là bỏ nước đá vào gốc sẽ cho hoa

tốt hơn. Tôi làm theo và mỗi ngày cho khoảng 10 cục. Độ một tuần sau, những bông hoa ở dưới héo dần, tôi cho là đã hoa bắt đầu tàn. Nhưng những nụ non cũng héo rũ xuống, nghĩ là thiếu nước tôi tưới thêm và bỏ thêm đá cục. Tiếp theo lá lan mềm rũ và vàng úa. Chắc là thiếu phân bón, vội chạy ra tiệm hoa mua một hộp phân màu xanh. Theo lời chỉ dẫn: 1 thìa cà phê vào bốn lít nước. Tôi nghĩ một chút phân như vậy ăn thua gì, tôi cho 1 thìa vào 1 lít nước, hy vọng cây sẽ mau tốt hơn.

Nhưng than ôi cây lan xinh đẹp của tôi cành rũ, hoa tàn, lá mềm như cọng bún, vàng khè và rụng hết chiếc này đến chiếc khác.

Những chiếc rễ khi xưa mập mạp, nay chỉ còn có một khúc ngắn ngủi teo tóp, đầu rễ chỉ còn nhỏ như đầu tăm và đen thùi lù trong đám rêu ướt nhót nhát và có mùi thum thum.

Nguyên do tại sao, ai biết xin vui lòng mách bảo. Tôi xin đa tạ.

Bạch Liên

Trước hết xin khuyên chị hãy lấy cây ra khỏi chậu, quan sát những gì trước mắt. Chẳng cần nhìn tận tận nơi cũng biết đám rêu trồng cây đã mục nát. Rễ lan thối gần hết chỉ còn chiếc vỏ mỏng nhũn nhũn.

Việc làm đầu tiên là lấy cây ra khỏi chậu. Dùng xà phòng rửa chén rửa cây cho sạch. Lấy dao hay kéo hơ lên trên bếp để khử trùng hay lưỡi dao cạo mới tinh cắt bỏ hết rễ thối, lá vàng và cành hoa. Đừng có tiếc giữ cành hoa lại vì cây không còn rễ tốt để nuôi cây và cành hoa.

Dùng bột quế, bột diêm sinh bất cứ thuốc diệt tùng, diệt nấm nào có, rắc lên trên các vết cắt và trên rễ. Sau đó cho vào bao nylon, bịt kín lại rồi treo vào chỗ ẩm áp và rợp mát. Ba bốn tuần sau, cây bắt đầu mọc rễ. Khi rễ dài chừng 3-4 phân đem ra trồng với vỏ thông, than củi hay

vỏ dừa loại trung bình. Dem ngâm vỏ cây tối thiểu 24 giờ trước khi trồng.

Lấy một chiếc chậu mới bằng nhựa hay đất, miệng rộng khoảng 15 phân dưới đáy lót hột móp (peanut foam) chừng 2-3 phân. Để cây vào giữa chậu, bỏ vỏ cây hay vỏ dừa vào chung quanh, rồi dùng ngón tay ấn chặt quanh miệng chậu cho cây khỏi lung lay. Ngưng tưới nước 2-3 tuần lễ và chỉ phun sương.

Sau đó tưới nước và bón phân như sau: mỗi tuần lễ tưới 1 lần. Mang cây ra chỗ rửa chén hay phòng tắm tưới đi tưới lại cho thật sũng nước và bón phân 15-15-15 pha ½ thìa cà phê với 4 lít nước rồi mang cây để gần cửa sổ. Phía dưới chậu nên có một khay nước đựng nước, trên gác 2-3 chiếc đũa rồi để chậu lan lên trên cho có độ ẩm. Khi cây mọc mạnh, lá cứng cáp sẽ ra hoa trở lại.

NHỮNG SỰ SAI LẦM

1. Không nên trồng lan với rêu vì rêu chóng mục, giữ chất muối ở trong nước và phân bón cho nên mỗi năm phải thay một lần. Các vườn lan trồng lan với rêu vì, độ ẩm cao, nhiệt độ, ánh sáng cũng như phân bón đã được nghiên cứu kỹ càng, hơn nữa nước tưới của họ rất tốt cho nên họ chỉ cần tưới khoảng 2 tuần lễ một lần. Chúng ta không đủ phương tiện làm theo được.
2. Khi tưới, đợi vỏ cây trên mặt chậu thật khô rồi mới tưới và nên tưới cho thật đẫm để nước có thể ngấm vào trong lõi vỏ cây. Tưới mỗi lần một chút, vỏ cây chóng khô và có thêm nhiều cặn muối không tốt cho cây.
3. Không nên bỏ nước đá vào trong chậu vì nước đá làm rễ bị lạnh không hút được nước. Hơn nữa cây lan không ưa bị lạnh như vậy. Nếu nhiệt độ trong nhà hơi lạnh hoa sẽ lâu tàn hơn, nhưng nếu nhiệt độ thay đổi quá mau chỉ làm cho hoa chóng tàn và thui nụ.
4. Bón phân như vậy quá mạnh và không có hiệu quả. Nên nhớ chỉ bón phân khi cây mọc mạnh và ra rễ. Rễ cây bị thối làm sao hút được nước và phân bón. Mỗi lần chỉ bón ½ hay ¼ thìa cà phê mà là thìa gạt chứ không phải là thìa đầy. Bón phân quá mạnh sẽ làm cháy đầu rễ.
5. Không nên để lan ở gần bếp vì lan rất nhạy cảm với mùi gas và mùi dầu mỡ có thể làm hoa chóng tàn và thui nụ. Hơn nữa mỗi khi đốt bếp nhiệt độ sẽ tăng lên, khi tắt bếp nhiệt độ giảm xuống. Lan Hồ điệp không thích nhiệt độ thay đổi đột ngột như vậy.

Hy vọng chúng ta sẽ có những cây lan khỏe mạnh và nhiều hoa.

Hồng Hạnh